

Vigília mise

Iz 62,1-5

„Az Úr örömét találja benned”

Sion miatt nem hallgathatok, és Jeruzsálem miatt nem nyugszom, míg föl nem ragyog igazsága, mint a hajnal, és szabadulása, mint a fáklya, nem tündököl. Meglátják majd a népek igazságodat, és a királyok dicsőségedet. Új néven hívnak majd, amellyel az Úr ajka nevez el. A dicsőség koronája leszel az Úr kezében, királyi fejdísz Istened kezében. Nem hívnak többé elhagyottnak, sem országodat magányosnak, hanem így neveznek: „én gyönyörűségem”, és országodat: „menyasszony”, mert az Úr örömét találja benned, s országod újra férjhez megy. Mert amint a vőlegény feleségül veszi a leányt, úgy fog frigyre lépni veled fölépítőd; és amint a vőlegény örül a menyasszonynak, úgy leli örömét benned Istened.

A harmadik vagy Trito-Izajás könyvében sokat olvashatunk Jeruzsálem vallási szerepéről, amely visszatekintve a babiloni fogság idejére új jelentést nyert. A meggyalázott Jeruzsálem most újra ragyogó vallási fővárossá vált. A fények ünnepén a város minden házát kivilágították és olyannak nézett ki a város, mint egy megkoronázott hegy fénylő koronával. Ez a látvány ihlette a prófétát, aki Jeruzsálemet a világ vallási fővárosaként mutatja be. De nemcsak a látvány, hanem a vallási remények is átszínezik ezt a költői szöveget. Az igaz vallásosság, a Jahve-tisztelet felmutatása a népeknek lesz a város történelmi és vallási küldetése. Főleveníttik az Ozeás próféta (2,18) által propagált „menyasszony-vőlegény” képet, amelyben Jahve a vőlegény és Izrael a menyasszony szerepét játssza. A szétszórt zsidóság számára Jeruzsálem egyre inkább vallási, szimbolikus jelentést kap, az a hely, amely az Istennel találkozás helye, Jahve lábának zsámolya.

A zsidókeresztények révén Jeruzsálem speciális vallási jelentése megmaradt a keresztények számára is. Ebben nagy szerepe volt, Jézus jövendölésének a városról: „Jeruzsálem, Jeruzsálem, te megölsz a prófétákat, és megkövezed azokat, akiket hozzád küldtek ...Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint ahogy a tyúk szárnya alá gyűjti csibéit, de te nem akartad. Meglátjátok, elhagyott lesz házatok. Mondom nektek: Nem láttok engem mindaddig, amíg el nem jön az az idő, amikor így kiáltotok: Áldott, aki jön az Úr nevében!” (Mt 23,27) A zsidó háború után a zsidók arra kényen-

szerülnek, hogy a romos templommal együtt magára hagyják a várost, ezért ez a fájdalmas vallási szimbólum egyre erősebb lesz. A keresztény magyarázók, többek között Alexandriai Kírilloz a szövegben említett Sion-hegyet (62,1) azonosítja az egyházzal, és a keresztények Jeruzsálemet Jézus miatt tekintik a vallásuk szent városának. A világméretű missziót megvalósító kereszténység soha nem feledkezett meg erről a városról, a keresztények mindig is szerettek Jeruzsálemben zárandokolni, hogy a szent helyeket végiglátogatva idézzék fel Jézus életének és szenvedésének legfontosabb eseményeit. Isten Lelkének megjelenítője a keresztények számára Jézus lesz. Jézus és Jeruzsálem, a zsinagógálgatók örömeire vagy bosszúságára végérvényesen összefonódott. Sőt a vallási jelentéssel bíró Jeruzsálem és a profán Jeruzsálem képe mint az Istenhez hűséges és az Istentől eltávolodott város képe mindenütt megtalálható a világirodalomban.

Valahogyan varázslatos várossal van dolgunk, egyrészt igen hosszú vallási története miatt, másrészt ez a vallási történet mindig ellentmondásos volt. Másrészt Jeruzsálemben sokkal jobban fáj mindenkinek a hitetlenség, a jeruzsálemi harcok idején sokkal jobban érezzük a háború kegyetlenségét és Isten ellenességét. Jeruzsálem a lerombolt Temploma ellenére vallási szimbólum maradt. A „szent város” név értelmezése is vitát tud kavarni zsidók, keresztények és muszlimok között. Mint ahogyan a neve és a története is ellentmondásban áll egymással, hiszen Jeruzsálem neve békességes látomást jelent, és ez a látomás valahogyan sehogy sem akar megvalósulni. Ez a hiány minden jóakarató embernek fájdalmat okoz.